

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

Datum 17 oktober 2025
Betreft Voortgang 8e Actieprogramma Nitraatrichtlijn

Geachte Voorzitter,

Op 14 juli jl. heb ik uw Kamer geïnformeerd over de voortgang van het 8^e actieprogramma Nitraatrichtlijn (8^e actieprogramma) en het concept 8e actieprogramma meegestuurd¹. Het concept 8e actieprogramma bevat, conform de Nitraatrichtlijn, voorgenomen maatregelen gericht op behalen van de 50 mg/l nitraat in het uitspoelend grondwater en eutrofiëring van het oppervlaktewater te voorkomen en te verminderen. Eén van de maatregelen is de aanpassing van de stikstofgebruiksnormen gericht op het behalen en behouden van de 50 mg/l nitraat per grondsoortregio en de aanwijzing van aandachtsgebieden oppervlaktewater voor stikstof. In deze brief informeer ik u over de start van de internetconsultatie over de voorgenomen wijzigingsregeling van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet (Urm) tot aanpassing van de stikstofgebruiksnormen en de aanwijzing van aandachtsgebieden stikstof. Tot slot ga ik in op het vervolgproces om te komen tot het definitieve 8^e actieprogramma vanaf 2026.

In voornoemde brief van 14 juli jl. is eveneens aangekondigd dat de Commissie van Deskundigen Meststoffenwet (CDM) een advies over de actualisatie stikstof gebruiksnormen op zand- en lössgronden zal opleveren. In de bijlage treft u het CDM-advies 'Actualisering stikstofgebruiksnormen voor gewassen op zand- en lössgrond in Nederland'. Het CDM-actualisatieadvies heeft, in samenhang met de huidige waterkwaliteitsgegevens, zoals gerapporteerd door het RIVM in de Nitraatrapportage en het huidige 'Ex ante onderzoek 8^e Actieprogramma Nitraatrichtlijn' uitgevoerd door Wageningen Environmental Research (WEnR), geleid tot de nu te consulteren wijzigingsregeling van de Urm waarin de aanpassing van stikstofgebruiksnormen is opgenomen.

Zoals opgenomen in het concept 8^e actieprogramma en in voornoemde Kamerbrief zullen op basis van de meest recente en beschikbare gegevens aandachtsgebieden voor stikstof en voor fosfor worden aangewezen. Voor de aanwijzing van de aandachtsgebieden is gebruik gemaakt van de reeds aan uw Kamer toegestuurde 'Landelijke bronnenanalyse nutriënten regionale oppervlaktewaterlichamen

Kaderrichtlijn Water'.² Op basis van dit rapport bevat de concept wijzigingsregeling eveneens de voorgenomen aanwijzing van aandachtsgebieden stikstof. De concept

¹ Kamerstukken II 2024/25, 33037, nr. 607.

² Kamerstukken II 2024/25, 33037, nr. 607.

wijzigingsregeling staat in de periode van 20 oktober tot en met 9 november open voor internetconsultatie. Eenieder heeft de gelegenheid om hierop te reageren.

Ons kenmerk
DGA / 101723571

Vervolgproces

Het concept 8^e actieprogramma is voor de periode 14 juli tot en met 25 augustus aangeboden voor internetconsultatie en dat heeft ruim 80 reacties opgeleverd. Daarnaast heb ik het concept 8^e actieprogramma voorgelegd aan de Commissie voor de Milieueffectrapportage (Commissie MER). De Commissie MER heeft op 3 oktober jl. haar advies gepubliceerd en concludeert onder andere dat met het concept 8^e actieprogramma dat voorlag tijdens de internetconsultatie de waterkwaliteit niet verbetert en dat meer maatregelen nodig zijn.³ De Commissie MER geeft aan dat in het concept 8^e actieprogramma de samenhang met het behalen van de doelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW) ontbreekt. Gedurende de looptijd van de internetconsultatie zal ik het advies van de Commissie MER analyseren, waaronder de verhouding van het concept 8^e actieprogramma met de verplichtingen van de KRW, voor zover het gaat om nutriënten afkomstig van de landbouw. Daarbij zal ik tevens het achteruitgangverbod, artikel 4 van de KRW, in ogenschouw nemen.

Het 8^e actieprogramma dat ter internetconsultatie voorlag bevatte nog niet de nu voorgestelde aanpassing van de stikstofgebruiksnormen en de aanwijzing van aandachtsgebieden stikstof inclusief de in die gebieden toepasselijke korting op de stikstofgebruiksnorm. Daarom wordt het aangevulde maatregelenpakket van het concept 8^e actieprogramma, inclusief de nu voorliggende voorstellen voor wijziging van de stikstofgebruiksnormen en aanwijzing aandachtsgebieden stikstof met bijbehorende verlaging van de stikstofgebruiksnormen, opnieuw doorgerekend door WEnR op het effect voor de waterkwaliteit en de effecten ten aanzien van ammoniak, stikstof, lachgas en methaan.

Met de reacties uit de nu te starten internetconsultatie van de wijzigingsregeling stikstofgebruiksnormen en aandachtsgebieden stikstof, de eerdere consultatiereacties op het 8^e actieprogramma, de uitkomsten van de doorrekening en het advies van de Commissie MER zal ik het actieprogramma en de voorgenomen wijzigingsregeling verder vervolmaken. De voornoemde elementen zal het kabinet meewegen bij de definitieve besluitvorming over het 8^e actieprogramma dat op 1 januari 2026 gaat gelden. Komende periode beoordeel ik alle inbreng en wil ik op basis hiervan een zorgvuldige inhoudelijke weging maken. Ik verwacht deze weging in december te hebben afgerond en u het door het kabinet vastgesteld 8^e actieprogramma te kunnen sturen. Mijn inzet is om dit voor het Commissiedebat Stikstof en Mestbeleid van 10 december aanstaande te doen.

³ <https://www.commissiemer.nl/adviezen/3955>.

Uiteraard ben ik bereid om met uw Kamer nader van gedachten te wisselen over het vast te stellen actieprogramma.

Hoogachtend,

Femke Marije Wiersma
Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Directoraat-generaal Agro

Ons kenmerk
DGA / 101723571